

חנוכה

עיקר נס חנוכה - ההצלה מהיוונים

ידוע כי עיקר נס חנוכה היה ההצלה מהיוונים, אחרי שגזרו גזירות קשות על ישראל, שלא ללמוד תורה, ולא לשמור שבת, ורצו גם לבטל שאר מצוות ישראל, עד שהקב"ה הצילם על ידי קומץ אנשים, חשמונאי ובניו, שיצאו למלחמה במסירות נפש נגד אלפים רבים של האויב היווני, שאליהם הצטרפו גם הרבה מתייוונים מישראל, אף על פי שהיו היוונים מדינה שלמה של עשרות אלפי אנשים, בכל זאת לא שתו החשמונאים לבם לזה, והלכו בכל המסירות כדי להציל מיד היוונים.

הלא אם היו שואלים דבר כזה לאדם מן השוק, בוודאי היה משיב ואומר כי אין זה אפשרי לכמה אנשים יחידים לעמוד נגד אלפים רבים, שהרי הם ממש כמאבדים את עצמם לדעת במלחמה זו, אבל החשמונאים עמדו בגבורה ויצאו למלחמה ביוונים במסירות נפש, וכל עיקר כוונתם ביציאה למלחמה היתה מפני שרצו להציל את כלל ישראל, שלא יעברו חלילה על הדת, ונעשה להם נס שלא כדרך הטבע שניצחו את היוונים במלחמה.

ולזה באו עיקר קביעות ימי החנוכה לדורות משום נס ההצלה מהיוונים, שהצליחו החשמונאים המעטים לנצח את היוונים הרבים, וכפי שמבואר בנוסח תפילת על הניסים שמזכירים בעיקר את נס ההצלה והניצחון במלחמה, "ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם וכו' מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך", וכמעט שאין מזכירים את נס פך השמן, שגם בסוף על הניסים שאומרים ואחר כן באו בניך וכו' לא מזכירים את נס זה, ורק הדלקת נרות חנוכה היא לזכר נס פך השמן.